

Kongres ziemstw w Moskwie.

Odrodzenie swoje zawdzięczać będzie Rosya w głównej części wojnie z Japonią. Wojna ta, która w jaskrawy sposób odsłoniła wszystkie rysy w walącym się już gmachu caratu, była zarzewiem rewolucyi, iskra, która w narodzie rosyjskim obudziła poczucie wolności i żądę wydobyć się choćby przemocą, choćby przez stosy trupów i rzeki własnej krwi, z pod dręczącego jarzma. Wszystkie żywoły radykalne podniosły głowę, a przede wszystkim ziemcy. W kilka miesięcy po wybuchu wojny i rewolucyi wewnętrznej Rosyi, kongres ziemstw, zebrany w Petersburgu, uchwalił wezwać rząd do jak najszybszego zwołania dумы państwowej i do zawarcia pokoju. Rząd i car nie zrozumieli doniosłości uchwał ziemców i nie mieli zamiaru według nich postąpić. Zmusiły ich do tego dopiero rewolucya, która wyniszczyła cały kraj i przeciągająca się wojna z Japonią.

W ubiegłym miesiącu zebrał się znowu kongres ziemstw w Moskwie. Obrady, w których brało udział 113 ziemców, odbywały się w pałacu Nowosilcowa od 25 do 28 września. Z pomiędzy ziemców brali w obradach udział obaj bracia książęta Dołgoruccy, książę Szachowskiej, prof. Milijakow, prof. prawa państwowego Maksym Kowalewski, Wróblewski i Kokoszkina.

Kulminacyjnym punktem obrad była debata nad politycznym programem wyborczym do Dumy. Program ten obejmował następujące punkty: ogólne prawo wyborcze, równe sądy dla wszystkich warstw i wszystkich narodowości, równouprawnienie chłopów z innymi stanami, wolność przekonań, zniesienie systemu paszportowego, zniesienie wyroku śmierci, zniesienie wzmocnionej ochrony i stanu wojennego, oraz przedstawicielstwo ludu w Dumie.

Kongres uznał dalej, że wszystkie narodowości mają prawo używać swego języka czy dyalektu w życiu publicznym, oraz prawo zakładania stowarzyszeń i zwoływania zgromadzeń. Język rosyjski ma być jedynie obowiązujący w rządzie centralnym, w armii lądowej i morskiej. Co do Królestwa polskiego, kongres był zdania, że Królestwu należy nadać osobną autonomię z sejmem złożonym z posłów, wybranych przez powszechne, równe, tajne prawo głosowania. To były najważniejsze punkty uchwał tego kongresu. Przewodniczącym obrad był książę Paweł Dołgoruki.

W uzupełnieniu artykułu podajemy obok ilustrację, przedstawiającą posiedzenie ziemców pod przewodnictwem księcia Dołgoruckiego.

Księgarnie kolejowe: Księgarnia na dworcu w Krakowie.

Księgarnie kolejowe.

Ludzie dzisiejsi, ludzie dwudziestego wieku, nie umieją i nie potrafią żyć tak, jak ludzie wieków ubiegłych. Życie nasze jest gorączkowe, nerwowe, bez chwili wypoczynku prawie. I rzeczywistość można zauważyć, że człowiek dzisiejszy nie potrafi siedzieć chwilki bezczynnie. Zawsze musi coś robić, jeżeli nie pracuje fizycznie, to umysłowo. Nawet jadąc koleją na bliższą, czy dalszą prześtrzeń, musi mieć przynajmniej gazetę, jeżeli już nie jakąś nowość literacką do czytania. Czytanie stało się konieczną potrzebą podróżujących, którzy,

choć dzisiejsze środki komunikacji są ogromnie ulepszone i szybkie, musieliby się nudzić w pociągu, gdyby nie gazeta, czy książka.

Aby tej potrzebie podróżujących zapobiedz, utworzono w ostatnich czasach na wszystkich większych dworcach stałe księgarnie, tak zwane księgarnie kolejowe. Zadaniem ich jest dostarczać podróżnym czasopism, dzienników i książek, szczególnie nowości literackich. Jeżeli ktoś wybiera się np. z Krakowa do Lwowa, to znaczy, że musi najmniej 7 godzin przepędzić w pociągu, to z pewnością kupuje sobie jaką książkę, której lektura skróci mu ten czas o połowę i ani się spostrzeże,

Zawalenie się mostu na rzece Nekar: Widok mostu po katastrofie.